

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
Әлки муниципаль районы  
Ташбилге авыл жирлеге  
СОВЕТЫ  
Адрес: 422870, Ташбилге авылы,  
Үзәк ур. 32  
тел: (243) 72-6-46  
эл. адр. Ramzil.Ahmadeev@tatar.ru



РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН  
Алькеевский муниципальный район  
Совет Тяжбердинского  
сельского поселения  
Адрес: 422870 с. Тяжбердино,  
ул. Центральная 32,  
тел: (243) 72-6-46,  
эл. адр. Ramzil.Ahmadeev@tatar.ru

**РЕШЕНИЕ**

**с.Тяжбердино**

**КАРАР**

**от 13 декабря 2023 года N 62**

**2023 нче елның 13 декабре 62N**

"Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Ташбилге авыл жирлеге 2018 елның 19 мартындагы тезекләндерү кагыйдәләрен раслау турында" 4 номерлы Ташбилге авыл жирлеге Советы карарына үзгәрешләр керту хакында

2021 елның 11 июндәге "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" Федераль закон кабул ителүгә бәйле рәвештә Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында" 170-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Ташбилге авыл жирлеге советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Әлки муниципаль Ташбилге авыл жирлеге Советының 2018 елның 19 мартындагы "Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Ташбилге авыл жирлеген тезекләндерү кагыйдәләрен раслау турында" 4 номерлы карары белән расланган (24.08.2018 ел, 17 №, 30.07.2021 ел, 7 №, 09.03.2022 ел, 22 № яңа ред.) түбәндәге үзгәрешләргә кертергә:

3 нче бүлекне «йорт хайваннарын һәм кошларын тоту» бүлеген белән 1 нче кушымта нигезендә тулыландырырга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Ташбилге авыл жирлеге Уставы билгеләнгән тәртип нигезендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми сайтында һәм махсус мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Әлки муниципаль районы Ташбилге авыл жирлеге башлыгы урынбасарына йөкләргә.

Әлки муниципаль районы  
Ташбилге авыл жирлеге  
Советы Раисе



Р.Ф.Әхмәдиев



### Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту

1. Әлеге бүлек кагыйдәләрендә кулланыла торган төп төшенчәләр:

- 1) хайван хужасы (алга таба - хужасы) физик зат яисә хайван милек хокукында яисә башка законлы нигездә ия булган юридик зат;
- 2) хужасыз хайваннар белән эш итү эшчәнлеге - хайваннарны аулауны хужаларсыз, шул исәптән аларны транспортлауны һәм хайваннар өчен приютларга кичекмәстән тапшыруны үз эченә алган эшчәнлек; хайваннар өчен приютларда хужаларсыз хайваннарны тоту 2018 елның 27 декабрендөгө «Хайваннар белән җаваплы эш итү турында һәм РФнең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 498–ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 7 өлеше нигезендә хужасыз хайваннар белән эш итү буенча эшчәнлек хужасыз хайваннарны тоту, шул исәптән аларны транспортлауны һәм хайваннарны приютка кичекмәстән тапшыруны үз эченә алган эшчәнлек; шулай ук хайваннар өчен приютка кергән хайваннарны хужаларын хужаларсыз тоту; булмаган хайваннарга яңа хужалар эзлөү; 2018 елның 27 декабрендөгө «Хайваннар белән җаваплы мөгамәлә итү һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 498-ФЗ номерлы Федераль законның 18 статьясындагы 1 өлешендә 2 пункттында күрсәтелгән чаралар үткәргәннән соң, терлекләргә, мотивацияләнгән агрессивлыклардан башка күрсәтмәгән хужаларсыз хайваннарны элеккегә яшәү урыннарына кире кайтару яисә хайваннар белән 2018 елның 27 декабрендөгө «Хайваннар белән җаваплы мөгамәлә итү һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 498-ФЗ номерлы Федераль законының 18мәддәсенә 1 өлешенә 5 пункты нигезендә мөмкинчә итү; хайваннар өчен приютларда урнаштыру һәм аларда хайваннарны хужалары булмаган килеш тоту, алар мондый хайваннарны элекке яшәү урыннарына кайтара алмыйлар, мондый хайваннарны яңа хужаларга бирү яисә табигый үлем килгән мизгелгә кадәр; 2018 елның 27 декабрендөгө «Хайваннар белән җаваплы мөгамәлә итү һәм аларга үзгәрешләр кертү хакында» 498-ФЗ номерлы Федераль законның 18 статьясындагы 7 һәм 8 өлешләре нигезендә 2018 елның 27 декабрендөгө «Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 498–ФЗ номерлы Федераль законы.
- 3) тоткынлыкта тотылган яки кулланыла торган кыргый хайваннар (алга таба - ирексез кыргый хайваннар), аларның яшәү тирәлегеннән алынган (шул исәптән башка дөүләтләрдән Россия Федерациясә территориясенә кертелгән) кыргый хайваннар, мондый хайваннарның токымнары (шул исәптән аларның гибридлары);
- 4) йорт хайваннары- хужасы - физик зат, аның вакытлыча яки даими күзәтүе астында һәм тоту урыны булмаган хайваннарны (хайваннарны исемлегенә кертелгән хайваннардан тыш), зоопарклар, зоосадлар, цирклар, зоотеатрлар, дельфинарийлар, океанариумнар булган хайваннары;
- 5) хайваннар белән рәхимсез мөгамәлә- хайваннарның үлеменә, җәрәхәтләнүенә яисә хайванның сәламәтлегенә башка зыян китерүгә (шул исәптән хайваннарны ачлыктан, сусаудан, кыйнаудан, башка гамәлләрдән җәфалауга), әлеге Федераль законда, башка Федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларында билгеләнгән хайваннарны тоту тәләпләрен бозуга (шул исәптән хайван асраудан баш тартуына), китергән яки китерергә мөмкин булган хайваннарның сәламәтлегенә зыян китерә торган хайваннар яисә сәламәтлеге өчен куркыныч хәлдә булган хайванга ярдәм итү мөмкинлеге булган очракта, каршы килмәү;
- 6) хужасы булмаган хайван – хужасыс хайван яисә хужасы билгесез булган хайван;
- 7) хайваннарны мәдәни-тамаша максатларында файдалану хайваннарны мәдәният, ял һәм күңел ачу өлкәсендә эшчәнлекне башкарганда (шул исәптән зоопаркларда, зоосадларда, циркларда, зоотеатрларда, дельфинарийларда, океанариумнарда), хайваннар



күргөзмөлөрөндө, спорт ярышларында, реклама житештерү процессында, кинематография өсөрлөрө ижәт иткөндө, фото - һәм видеопродукция житештергөндө, телевидениедө, мөгърифәтчелек эшчәнлегөндө, демонстрация максатларында (шул исәптән ваклап сату урыннарында, жәмөгәт туклануы хезмәтлөрө күрсөтү урыннарында) файдалану;

8) хайванны тоту урыны -хужасы тарафыннан куллана торган бинасы, төзелешө, корылмасы, бина яисө хайван төүлек дөвамында вакытының күп өлөшөн үз эченәалган территория;

9) хайваннар белән эш итү - хайваннарны тоту, алардан файдалану (куллану), хайваннар белән хужаларсыз эш итү һәм әлегө Федераль законда каралган башка эшчәнлекне , шулай ук хайваннарға карата башка аларның тормышына һәм сәламәтлегенә йогынты ясый торган гамәлләр кылу;

10) потенциал куркыныч этләр- билгелә бер токымдагы этләр, аларның гибридары һәм кешә тормышы һәм сәламәтлегә өчөн потенциал куркыныч тудырган һәм Россия Федерациясә Хөкүмәтә тарафыннан расланган потенциал куркыныч этләр исемлегенә кертелгән башка этләр;

11) хезмәт хайваннары - дөүләтнең оборонасын һәм иминлеген тәзмин итү, жәмөгәт тәртибен саклау һәм жәмөгәт иминлеген тәзмин итү, хәрби, мөһим дөүләт һәм махсус объектларны, халыкның тормыш эшчәнлеген тәзмин итүчө объектларны, транспорт, коммуникацияләр һәм элементә, энергетика объектлары һәм башка объектлар, шулай ук Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән башка максатларда;

12) шартлар булмаганда - хайваннарның ясалма төзелгән яшәү шартлары, алар махсус жиһазландырылган урыннардан читтә аларның иреклә хәрәкәт итү мөмкинлеген юкка чыгара һәм алар вакытында хайваннарның тормышы кешегә бөйлә.

1.2. Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту:

1.2.1. Авыл хужалыгы хайваннарның (бозаулар, сарыклар, көжәләр, дуңгызлар һәм башкалар) торак пунктында яшәүчеләрнең һәм кошларның эчтөлөгә йорт янындагы кишөрлекләре булган шәхси торак йортлар территорияләрендө тоту рөхсәт ителә. Хайван хужасы аның биологик үзәнчөлөклөрә нигезендө тотарга, аны караучысыз, ризыксыз һәм сусыз калдырмакка, кыйнамакка һәм хайван авырган очракта вакытында ветеринария ярдөменә мөрәжәгәт итөргә тиеш. Тире һәм хайван итен файдалану максаты белән мөчеләр һәм этләр үрчөтү тыела.

Йорт хайваннарын тоту урыннары, йорт хайваннарының шәхси ихтыяжларын исәпкә алып, шул исәптән урын, температура, яктырту, вентиляция дө төзөкләндерелөргә тиеш.

1.2.2. Күршә йорт участогы чигенә кадәр санитар-көнкүрөш шартлары буенча йорт хайваннарын һәм кошларны тоту өчөн төзелештән 4 метрдан ким булмакка тиеш;

1.2.3. Йорт хайваннарын һәм кошларны тоту өчөн корылмаларны бары тик бер - икә фатирлы йортларға гына кушып, аларны торак бүлмәләрдән кимендө өч ярдөмчә бина белән изоляцияләү рөхсәт ителә; шул ук вакытта йорт хайваннары һәм кошлары өчөн биналар йортның ишегеннән 7 метрдан да якынак булмаган тышкы ишегә булырга тиеш;

1.2.4. Шөһәр яны зонасында аз катлы төзелеш территорияләрендө күпфатирлы йортларда яшәүчеләр өчөн йорт хайваннары һәм кошлары өчөн хужалык корылмалары торак берәмлекләрдән читтә бүленөргә мөмкин;

1.2.5. Жир кишөрлегендө йорт хайванын карап тотканда, аның өчөн әлегө Кагыйдөләрнең 4.2.1 пунктындагы икенчә абзацында билгеләнгән талөплөргә жавап бирө торган, аны тоту өчөн жайлаштырылган бина төзелөргә тиеш.

1.2.6. Барлык продуктив хайваннар (эрә мөгезлә терлек, көжә, сарык, дуңгыз, куян, ат) гражданның яшәү урыны буенча ветеринария учреждениеләрендө –хайваннар хужалары мөжбүри теркөлөргә һәм ел саен янадан теркөлөргә тиеш;

1.2.8. Йорт хайваннарын чыгару жирлә үзидарә органнының норматив-хокукый акты белән билгеләнө торган көтү урыннарында, хужасы күзөтүендө яисә аның кушуы буенча башка зат күзөтүдөн рөхсәт ителә;

4.2.9. Йорт хайваннарын йөртү 7.00 сөгәттен 22.00 сөгәткә кадәр рөхсәт ителә. Башка вакытта чыккан очракта, хужалар урамнарда һәм йорт ишегалларында тынлыкны тәзмин итү чаралар күрөргә тиеш;



күргәзмәләрендә, спорт ярышларында, реклама житештерү процессында, кинематография эсәрләре ижат иткәндә, фото - һәм видеопродукция житештергәндә, телевидениедә, мөгьрифетчелек эшчәнлегендә, демонстрация максатларында (шул исәптән ваклап сату урыннарында, жәмәгать туклануы хезмәтләре күрсәтү урыннарында) файдалану;

8) хайванны тоту урыны -хужасы тарафыннан куллана торган бинасы, төзелеше, корылмасы, бина яисә хайван тәүлек дөвамында вакытының күп өлөшөн үз эченә алган территория;

9) хайваннар белән эш итү - хайваннарны тоту, алардан файдалану (куллану), хайваннар белән хужаларсыз эш итү һәм өлөгә Федераль законда каралган башка эшчәнлекне , шулай ук хайваннарға карата башка аларның тормышына һәм сәламәтлегенә йогынты ясый торган гамәлләр кылу;

10) потенциал куркыныч этләр- билгеле бер токымдагы этләр, аларның гибридлары һәм кеше тормышы һәм сәламәтлегенә өчен потенциал куркыныч тудырган һәм Россия Федерациясә Хөкүмәтә тарафыннан расланган потенциал куркыныч этләр исемлегенә кертелгән башка этләр;

11) хезмәт хайваннары - дөүләтнең оборонасын һәм иминлеген тәэмин итү, жәмәгать тәртибен саклау һәм жәмәгать иминлеген тәэмин итү, хәрби, мөһим дөүләт һәм махсус объектларны, халыкның тормыш эшчәнлеген тәэмин итүче объектларны, транспорт, коммуникацияләр һәм элемтә, энергетика объектлары һәм башка объектлар, шулай ук Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән башка максатларда;

12) шартлар булмаганда - хайваннарның ясалма төзелгән яшәү шартлары, алар махсус жиһазландырылган урыннардан читтә аларның ирекле хәрәкәт итү мөмкинлеген юкка чыгара һәм алар вакытында хайваннарның тормышы кешегә бөйлә.

1.2. Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту:

1.2.1. Асыл хужалыгы хайваннарның (бозаулар, сарыклар, көжәләр, дуңгызлар һәм башкалар) торак пунктында яшәүчеләрнең һәм кошларның эчтөлөгә йорт янындагы кишәрлекләре булган шөхси торак йортлар территорияләрендә тоту рөхсәт ителә. Хайван хужасы аның биологик үзенчәлекләре нигезендә тотарга, аны караучысыз, ризыксыз һәм сусыз калдырмакка, кыйнамаска һәм хайван авырган очракта вакытында ветеринария ярдәменә мөрәжәгать итәргә тиеш. Тире һәм хайван итен файдалану максаты белән мөчеләр һәм этләр үрчәтү тыела.

Йорт хайваннарын тоту урыннары, йорт хайваннарының шөхси ихтыяжларын исәпкә алып, шул исәптән урын, температура, яктырту, вентиляция дә төзекләндереләргә тиеш.

1.2.2. Күрше йорт участогы чигенә кадәр санитар-көнкүреш шартлары буенча йорт хайваннарын һәм кошларны тоту өчен төзелештән 4 метрдан ким булмакка тиеш;

1.2.3. Йорт хайваннарын һәм кошларны тоту өчен корылмаларны бары тик бер - ике фатирлы йортларга гына кушып, аларны торак бүлмәләрдән кимендә өч ярдәмче бина белән изоляцияләү рөхсәт ителә; шул ук вакытта йорт хайваннары һәм кошлары өчен биналар йортның ишегеннән 7 метрдан да якынак булмаган тышкы ишеге булырга тиеш;

1.2.4. Шөһәр яны зонасында аз катлы төзелеш территорияләрендә күпфатирлы йортларда яшәүчеләр өчен йорт хайваннары һәм кошлары өчен хужалык корылмалары торак берәмлекләрдән читтә бүленергә мөмкин;

1.2.5. Жир кишәрлегендә йорт хайванын карап тотканда, аның өчен өлөгә Кагыйдәләрнең 4.2.1 пункттындагы икенче абзацында билгеләнгән таләпләргә жавап бирә торган, аны тоту өчен жайлаштырылган бина төзелергә тиеш.

1.2.6. Барлык продуктив хайваннар (эре мөгезле терлек, көжә, сарык, дуңгыз, куян, ат) гражданның яшәү урыны буенча ветеринария учреждениеләрендә – хайваннар хужалары мөжбүри теркөләргә һәм ел саен яңадан теркөләргә тиеш;

1.2.8. Йорт хайваннарын чыгару жирле үзидәрә органнарының норматив-хокукий акты белән билгеләнә торган көтү урыннарында, хужасы күзәтүендә яисә аның кушуы буенча башка зат күзәтүдән рөхсәт ителә;

4.2.9. Йорт хайваннарын йөртү 7.00 сәгатьтән 22.00 сәгатькә кадәр рөхсәт ителә. Башка вакытта чыккан очракта, хужалар урамнарда һәм йорт ишегалларында тынлыкны тәэмин итү чаралар күрергә тиеш;



1.2.10. Этләрне торак һәм изоляцияләнгән биналардан гомуми ишегалларына һәм урамга бары тик кыска аркан һәм муенса белән генә чыгарырга мөмкин, өч айлык көчөкләрдән тыш;

1.2.11. Тыелган:

- хайваннарны балалар майданчыкларына, мәктәп территорияләренә, балалар бакчаларына, ашханәләргә, поликлиникаларга, азык-төлек кибетләренә кертергә;
- авыл пляжларында йорт хайваннарын куып йөртү һәм аларны сулыкларда коендыру;
- хайваннарны учреждениеләргә, тыелган язучулар булганда кертергә; торак пунктлар территориясендә хайваннарны һәм кошларны озата бармыйча чыгарырга;
- исерек хәлдәге шулай ук үндүрт яшыкә житмәгән затларга хайваннарны урамда йөртмәскә.

1.2.12. Хужалар йорт хайваннарын һәм кошларын ишегалларында, тротуарларда, урамнарда, паркларда, газоннарда, балалар майданчыкларында, скверларда, майданнарда, шулай ук торак йортларның подъездларыдан пычратуга юл куймаска тиеш. Этләр, мөчеләр һәм башка вак хайваннар чыккан очракта, хужаның үзе белән йорт хайваннарының чүп контейнерларына чыгарылырга тиеш табиғый тизәкләрен тулысынча жыештыруны тәмин итә торган булырга тиеш;

1.2.13. Этне тезгеннән бары тик йөрү урыннарында гына төшерергә мөмкин. Махсус билгеләнгән майданчыклар булмаганда, жирле үзидарә органнарының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торганбуш урыннарда, калкулыкларда һәм башка урыннарда йөрергә рөхсәт ителә.

1.2.14. Этләрне дрессировкалау бары тик яхшы көртәләнгән майданчыкларда яки авыл жирлегә территориясендә генә үткәрелергә мөмкин.

1.2.15. Торак пункт территориясендә йорт хайваннарын һәм кошларын көтүлек тыела. Йорт хайваннарын юлларда төүлекнең якты вакытында гына куып чыгарырга кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң ягына мөмкин кадәр якынарак юнәлтәргә кирәк. Йорт хайваннарын туграк юллар буенча куып йөрү мөмкинлегә булганда, асфальт түшәлгән юлларыннан һәм сукмаклардан алып баруы тыела;

1.2.16. Умарталарны тоту урыннары (алга таба умарталар) түбәндәге ераклыкларга урнаштырылырга тиеш:

а) бакыр эшкөртү предприятиеләреннән, кондитер һәм (яисә) химия продукциясе житештерү предприятиеләреннән, аэродромнардан, хәрби полигоннардан, тимер юлларына аерып чыгару полосасы чикләре, 110 кВ көчәнеше электр тапшыру линияләреннән, медицина оешмалары, мәдәният оешмалары, мөгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмалары, балалар ялы оешмалары һәм аларны сәламәтләндерү оешмалары, балалар өчен социаль хезмәтләр, социаль тернәкләндерүгә мохтаж балигъ булмаганнар өчен махсуслаштырылган учреждениеләр житештерү буенча 100 метрдан да ким булмаска;

б) торак пунктларда яки гражданныр үз ихтыяжлары өчен бакчачылык яисә яшелчәчелек территориясен (алга таба - бакчачылык яисә яшелчәчелек территориясә) урнашкан күрше жир кишәрлекләре чикләреннән 3 метрдан да ким булса, очучыларны өлеге кишәрлекләр чикләреннән капма-каршы якка юнәлтәп яисә, күрше жир кишәрлекләреннән умартачылар аерылып чыгу белән кимендә 2 метрдан да ким булмаган биеклектәге тоташ койма белән аеру шарты белән, очучылар ара һәм юнөлеше буенча чикләүләрсез;

в) башка төрдәге хайваннар, шул исәптән кошларны да кертеп, тотылган биналардан кимендә 3 метр күләмдә, очучыларны бу биналардан капма-каршы якка юнәлткән яисә, умарталыкларның башка төрдәге хайваннар, шул исәптән кошларныда кертеп, билгеле биналардан 2 метрдан да ким булмаган биеклектәге тоташ койма белән аеру шарты белән очучыларның ара һәм юнөлеше чикләүләрсез. Күрсәтелгән таләп торак пунктлар яки бакчачылык яисә яшелчәчелек территорияләре чикләреннән тыш урнашкан (хужалыкларда тотылган хайваннардан тыш) башка төрдәге хайваннар булган биналарга кагыла.

1.2.17. Торак бинада йорт хайваны караган очракта, аның хужасы өлеге торак бинада яшөүче гражданнырның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен, санитар-эпидемиологик һәм ветеринария кагыйдәләрен, шулай ук торак биналардан файдалану кагыйдәләрен үтөргә тиеш.



1.2.18. Берничә гаилә яши торган торак бинада йорт хайваннарын тоту бары тик күрсәтелгән гаиләләрнең балигы булган барлык әгъзаларының язма ризалыгы белән генә рәхсәт ителә. Күпфатирлы йортта тоту өчен потенциал куркыныч токимлы этне тоту йчен шулай ук этне потенциал куркыныч токимлы планлаштырылган торак бина белән бер подъездда урнашкан торак биналарда яшәүче балигы булган күпчелек гражданның язма ризалыгын алу таләп ителә. Әлеге өләштә күрсәтелгән таләпләр йомышчы этләрне торак уранның тоту очрақларына кагылмый.

1.2.19. Жир кишәрлегендә тотылган эт бәйләнештә яисә тирә-юньдәгеләрнең иминлеген тәмин итү өчен вольерда булырга тиеш. Әгәр жир участогы этнең үз-үзеннән чыгуына юл куймаган ысул белән әйләндереп алынган булса, этне жир кишәрлегендә бәйләмичә һәм вольердан тыш тоту рәхсәт ителә. Жир кишәрлеге территориясенә кергәндә этнең жир кишәрлегендә булуы турында кисәтү язу куелырга тиеш.

4.2.20. 2019 елның 27 декабрәдәге «Татарстан Республикасында хайваннар белән эш итү өлкәсендә аерым мәсьәләләрне жайга салу турында»120-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнда 1.2.18 пунктндагы таләпләре теркәлгән күпфатирлы йорт этләрнең торак урыннарда тору очрақларына кагылмый.

1.3. Йорт хайваннары һәм кош-корт хужалары түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1.3.1. Хайваннарның авыруларын кисәтүне һәм ветеринария-санитария мөнәсәбәтләрендә иминлекне тәмин итә торган хужалык һәм ветеринария чараларын хайваннар килеп чыккан продукцияне кисәтүне, әйләнә-тирә мохитне терлекчелек калдыклары белән пычратуга юл куймауны тәмин итә, шулай ук ел саен үткәрелә торган кабат теркәлү чорында мәжбүри дөвалау-профилактика чараларын үткәрергә;

1.3.2. Хайваннарның кайда булуын, аларның авыл территорияләрендә булуларына юл куймыча, даими тикшереп торуну гамәлгә ашырырга;

1.3.3. Хайваннар авырганда һәм аларның үлеме очрагында, шулай ук гадәти булмаган үз-үзләрен тотышлары вакытында кичекмәстән ветеринария учреждениеләре белгечләренә хәбәр итәргә. Алар килгәнче, авыруда шикләнелгән хайваннарны изоляцияләргә;

1.3.4. Хайваннарны ветеринария белгечләре таләпләре буенча тикшерү, диагностика тикшеренүләр, саклагыч прививкалар һәм дөвалау-профилактик эшкәртү өчен бирергә;

1.3.5. Үлгән терлекне махсус билгеләнгән урыннарда махсуслаштырылган оешма белән күмәргә.

1.3.6. Үз территориясендә сакчы этләре булган оешмалар түбәндәгеләргә бурычлы:

- этләрне гомуми нигезләрдә теркәү;

- этләрне нык бәйлән килеш тоту;

- хайваннаргакилүчеләрдән файдалану мөмкинлеген юкка чыгарырга;

- территориягә кергәндә кисәтүче язу булган очракта, этләрне ялгаудан эшне туктатканнан соң яисә гомуми куллану территориясеннән читтә көртәләнгән территориядә, генә яхшы әйләндереп алынган территориядә генә жибәрергә.

1.4. Жаваплылык:

1.4.1. Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту өченче затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозмаска тиеш;

1.4.2. Йорт хайваннарын урамда калдырганда, терлек хужалары яшел үсентеләр бозудан һәм терлек тотуга тотылган чыгымнарны каплай;

1.4.3. Йорт кәжәләре бары тик капка төбәндәге территориясендәге утарларда яисә көтүлекә хужалар күзәтүендә астында гына тотыла;

1.4.4. Йорт хайваннары һәм кошлары китергән зыян өчен жаваплыкныаларның хужалары гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә алып баралар;

әлегеКагыйдәләренә бозган өчен хайван хужалары административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә жаваплы булалар;

1.4.5. Хайваннар белән рәхимсез мөгамәлә кылу рәхсәт ителми:

- сәламәт хайваннарны алга таба карап тоту мөмкин булмаганга, аларны үтереп ташлау тыела;



- хайваннар белән рәхимсез мөгәмләдә яисә урамга ташланган хайван өчен гаепле зат административ җаваплылык йөртә, ә РФ Җинаять кодексында каралган очрақларда-җинаять җаваплылығы.

4.4.6. Хужасы йорт хайванныннан баш тартканда, хужа хайванның киләчәк язмышын хәл итәргә тиеш: сатарга, бүлөк итәргә, ветеринария хезмәте аша чыгарырга һ. б.

1.5. 1.5. Караучысыз хайваннарны тоту:

1.5.1. һәрбер хайван хужаның милке булып тора һәм, һәр милек кебек үк, закон белән саклана;

1.5.2. Төрлек хужалыктансуд карары буенча гына тартып алырга мөмкин.

1.5.3. Жәмәгать урыннарында озатып йөрүче затлардан башка хайваннар, кибетләр, даруханәләр, көнкүреш хезмәт күрсәтү предприятиеләре, поликлиникалар һәм башка урыннарда калдырылган этләрдән тыш, тотылырга тиеш.

1.5.4. Күзәтчелексез хайваннарныаулау мондый хайваннарны ачыклаган махсуслаштырылган предприятие яисә җирле үзидарә органнары белән төзелгән шартнамә буенча башка азат тарафыннан җитештереләргә мөмкин;

1.5.5. Күзәтчесез хайваннарны аулау шартлары җирле үзидарә органнары (заказчы) һәм хайваннарны алуыны башкаручы зат (подрядчы) аасында шартнамә нигезендә регламентташтырыла;

1.5.6. Хайваннарны аулауанда гуманлылык нормаларын үтәргә кирәк;

1.5.7. Күзәтчелексез хайванны аулауны башкарганзат аны тоту өчен шартлар булмаса, хайван моның өчен кирәкле шартлары булган һәм күзәтчесез хайваннарны тоту өчен җирле үзидарә органнары белән шартнамә төзегәнмахсуслаштырылган оешма тотуга тапшырырга тиеш. Тоткарланган хайван махсус журналда теркәлә;

1.5.8. Төрлек вакытлыча тоту пунктында тотыла һәм хужага, хужага аның гаризасы буенча, хужага хужасыз хайванны аулауга һәм хужасыз хайваннарны асрау буенча махсуслаштырылган оешма хезмәтләренә чагымнарын түлөгәннәнсоң кайта. Хайваннар хужалары кирәкле очрақларда күрсәтелгән ветеринария ярдәме өчен төрлекләренә аулау, транспортировка, карау, ашату чыгымнарын капыйлар;

1.5.9. Әгәр дә күзәтчелексез калган йорт хайваннарын аулаудан соң алты ай эчендә аларның хужалары табылмаса яисә аларга үз хокукларын белдермәсә, хайваннарныңасрауда һәм файдаланудабулган зат аларга милек хокукы ала;

Бу затның үз милкенәкөргән хайваннарны алудан баш тартканда, алар муниципаль милеккә керә һәм кызыксынучы затларга сатыла яисә тиешле документлар төзеп, ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә юккачыгарылырга һәм утильләштереләргә тиеш;

1.5.10. Тотылган күзәтчесез хайваннарны тотуга һәм файдалануга тапшырылган зат аларны тиешенчә дәрәжәдә тотарга һәм, гаепле булуы исбатланган очрақта, аларның үлеме өчен гәмәлдәге законнар нигезендә җавап бирергә тиеш;

1.5.11. Ташланганкүзәтчесез хайванны тоту түләүле нигездә башкарыла. Әлегә эчтәлекне гәмәлгә ашыручы затка чыгымнарын каплау хайванны тапшырганда расланган калькуляция нигезендә милекче тарафыннан башкарыла. Калькуляция җирле үзидарә органнарының норматив-хокукый акты белән раслана;

1.5.12. Катлаулы рәвештә тыела:

- хайваннарны фатирлардан һәм хосусый йорт биләмәләре территориясеннән тиешле суд карарыннан башка тартып алырга;

- этләренә кибетләрдә, даруханәләрдә, коммуналь хезмәт күрсәтү предприятиеләрендә бәйдән төшерергә.;

- приманкаларны һәм отлауның башка чараларын ветеринария органнары такъдименнән башкафайдалану;

1.5.13. Хайваннарны милекчегә тапшыру аның гаризасы нигезендә, моның өчен җитәрлек нигезләр булганда гәмәлгә ашырыла. Бу очрақта хайван хужасының паспорты, шаһит күрсәтмәләре, ветеринария табибы белешмәсе һ. б. нигез булырга мөмкин.

1.6. Йорт хайваннары хужаларының жәмәгать тәртибен үтәвен, әлегә Кагыйдәләренә үтәү буенча контрольне җирле үзидарә органнары, торак-эксплуатация органнары, санитар-

эпидемиологик һәм ветеринария күзәтчелеге учреждениеләре, эчке эшләр органнары, шулай ук өлеге максатлар өчен булдырылган хезмәтләр һәм гамәлдәге законнар нигезендә башка затлар гамәлгә ашыра.